

Қазақстан Республикасында банкаралық клирингті жүзеге асыру ережесін бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2000 жылғы 16 маусым N 273 қаулысы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2000 жылғы 3 тамызда N 1212 тіркелді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 262 қаулысымен

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 31.12.2015 № 262 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Ескерту: Бұйрықтың атауы жаңа редакцияда жазылды - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2007 жылғы 28 мамырдағы N 57 (2007 жылғы 9 тамыздан бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен .

Қазақстан Республикасы төлем жүйесінің жұмыс істеуін қамтамасыз ететін нормативті құқықтық базаны жетілдіру мақсатында Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы қаулы етеді:

1. Қазақстан Республикасында банкаралық клирингті жүзеге асыру ережесі бекітілсін және Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелген күннен бастап екі апта өткен соң күшіне енгізілсін.

Ескерту: 1-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27, 2007.05.28. N 57 (2007 жылғы 9 тамыздан бастап қолданысқа енгізіледі) қаулыларымен .

2. Төлем жүйесі басқармасы (Мұсаев Р.Н.):

1) Заң департаментімен (Шәріпов С.Б.) бірлесіп осы қаулыны мемлекеттік тіркеуден өткізу шараларын қабылдасын;

2) Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелген күннен бастап екі апталық мерзімде осы қаулыны Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің аумақтық филиалдарына жіберсін.

Ескерту: 2-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

3. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің аумақтық филиалдары осы қаулыны екінші деңгейдегі банктерге және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға жіберсін.

Ескерту: 3-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

4. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Е.Т.Жанкелдинге жүктелсін.

Ұ л т т ы қ б а н к

Төрағасы

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң
Ұ л т т ы қ Б а н к і Б а с қ а р м а с ы н ы ң
2 0 0 0 ж ы л ғ ы 1 6 м а у с ы м д а ғ ы
N 273 қаулысымен бекітілген

Қазақстан Республикасында банкаралық клирингті жүзеге асыру ережесі

Ескерту: Ереженің атауы жаңа редакцияда жазылды - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2007 жылғы 28 мамырдағы N 57 (2007 жылғы 9 тамыздан бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен .

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Ереже "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы", "Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы", "Ақша төлемі мен аударымы туралы" Қазақстан Республикасының Заңдарына және соларға сәйкес қабылданған Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес әзірленді және Қазақстан Республикасының аумағында банкаралық клирингті жүзеге асыру тәртібін айқындайды.

Ескерту: 1-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004.02.27. N 27, өзгерту енгізілді - 2007.05.28. N 57 (2007 жылғы 9 тамыздан бастап қолданысқа енгізіледі) қаулыларымен .

2. Осы Ережеде "Ақша төлемі мен аударымы туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген ұғымдар, сондай-ақ мынадай ұғымдар қ о л д а н ы л а д ы :

1) банкаралық клирингке қатысушылар - клирингтік ұйымның банкаралық клирингте өңделетін төлем құжаттарын жіберетін және/немесе алатын клирингтік ұйыммен банкаралық клирингке қатысуға шарт жасасқан екінші деңгейдегі банктер (бұдан әрі - банк) және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар (бұдан әрі - ұйым). Клирингтік ұйым сондай-ақ банкаралық клирингтің қатысушысы бола алады;

2) екіжақты кредиттік шектеу - клиринг қатысушысының пайдасына жіберілген төлем құжаттарының сомасын ескере отырып, осы банкаралық клиринг қатысушысының клирингтің басқа қатысушысынан қабылдап алуға келіскен төлем құжаттарының ең көп сомасын клирингтің қатысушысы

клирингтің әрбір қатысушысы үшін белгілеген кездегі тәуекелдерді басқару әдісі ;

3) есеп айырысу ұйымы - банкаралық ақша аудару жүйесінің операторы болып табылатын және оның жұмыс істеуін қамтамасыз ететін ұйым. Есеп айырысу ұйымы клиринг ұйымының функциясын атқара алады;

4) клирингтік ұйым - банкаралық клирингті жүзеге асыратын және банкаралық ақша аудару жүйесін пайдаланушы мәртебесі бар банк немесе ұйым;

5) көпжақты дебеттік шектеу - тәуекелдерді басқару әдісі, мұнда банкаралық клирингке қатысушының әрқайсысы үшін ең көп дебеттік таза позицияға шектеу белгіленеді ;

6) мониторинг - операциялық күн ішінде банкаралық клирингке қатысушылардан банкаралық клирингке түскен төлем құжаттарын банкаралық клирингке қатысушылардың өз міндеттемелерін орындамау мүмкіндігін анықтау мақсатында бақылап отыру ;

7) резерв (сақтандыру) қоры - тәуекелдерді басқару әдісі, мұнда банкаралық клирингке қатысушылар клиринг ұйымы мен банкаралық клиринг қатысушылары арасында жасалған шарттарға сәйкес ақшаны резервке алады;

8) таза позиция - банкаралық клирингтің барлық қатысушыларының банкаралық клирингтің бір қатысушысына қатысты ақша міндеттемелері бойынша төлем құжаттары сомасының және банкаралық клирингтің осы қатысушысының банкаралық клирингтің басқа да қатысушыларына қатысты ақша міндеттемелері бойынша төлем құжаттары сомасының арасындағы әртүрлілік. Егер айырмашылық - теріс сан болса, онда банкаралық клирингке қатысушының дебеттік таза позициясы болады, егер - оң болса, кредиттік таза позиция болады .

9) тәуекелдерді басқару әдістері - банкаралық клирингке қатысушылардың клиринг ұйымының және есеп айырысу ұйымының банкаралық клирингті жүзеге асыру және/немесе банкаралық клиринг нәтижесі бойынша ақша аударымы жөніндегі өз міндеттемелерін орындамау ықтималдығын азайтуға арналған жан - жақты іс - шаралар ;

10) шығындарды бөлу - тәуекелдерді басқару әдісі, мұнда банкаралық клирингке қатысушылар ақша аударымын жүзеге асыру үшін ақша сомасы жетпейтін банкаралық клирингке қатысушыларға олардың дебеттік таза позицияларына сәйкес заем береді.

Ескерту: 2-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2007.05.28. N 57 (2007 жылғы 9 тамыздан бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен .

2-тарау. Алынып тасталды - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2007.05.28. N 57 (2007 жылғы 9 тамыздан бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен .

3-тарау. Клиринг қатысушылары

8. Банктер мен ұйымдар клирингтік ұйыммен банкаралық клирингке қатысу шартын жасағаннан кейін банкаралық клиринг қатысушысы мәртебесін алады.

Ескерту: 8-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

9. Клирингтік ұйым банкаралық клирингтің қатысушыларының қаржы жағдайына және/немесе клирингті жүзеге асырған кезде өздері пайдаланатын бағдарламалық-техникалық құралдарға қойылатын талаптарды белгілей алады. Мұндай талаптарды клирингтік ұйымның жоғары басқару органы бекітеді және клиринг қатысушыларының бәрі үшін міндетті болып табылады.

Ескерту: 9-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

10. Егер ішкі ережелерде және/немесе банкаралық клиринг қатысушыларымен жасалған шарттарда басқаша белгіленбесе, клирингтік ұйым клирингтік ұйымның жоғары басқару органы қабылдаған шешімінің негізінде осы клирингтік ұйымның өзі жүзеге асыратын банкаралық клирингтің қ а т ы с у ш ы с ы б о л а а л а д ы .

Ескерту: 10-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

11. Клирингтік ұйым мен банкаралық клирингтің қатысушысының арасында жасалған шартта мынадай міндетті талаптар болуға тиіс:

1) төлем құжаттарымен және төлемдер туралы басқа да ақпаратпен алмасу т ә с і л д е р і м е н т ә р т і б і ;

2) тараптардың құқықтары және клирингті жүзеге асыру кезінде және/немесе клиринг нәтижелері бойынша ақша аудару кезінде туындаған міндеттері;

3) ақпараттың құпиялылық шарттары және оларды сақтамағандығы үшін ж а у а п к е р ш і л і к ;

4) клиринг нәтижелері бойынша ақша аударымдарын жүзеге асыру тәртібі ж ә н е м е р з і м і ;

5) клирингті жүзеге асыру кезінде және клиринг нәтижелері бойынша ақша аударымы кезінде қолданылатын тәуекелдерді басқару әдістері;

6) өз міндеттемелерін орындамаған банкаралық клирингтің қатысушысына қолданылатын ықпал ету шаралары;

7) клирингті жүзеге асыру бойынша өз міндеттемелерін орындамаған клиринг ұйымының жауапкершілігі.

Клирингтік ұйым мен банкаралық клирингтің қатысушысы арасында жасалған шартта Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейтін басқа да талаптар көзделуі мүмкін.

Ескерту: 11-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

4-тарау. Клиринг өткізуге қойылатын жалпы талаптар

12. Клирингтік ұйым, есеп айырысу ұйымы және клиринг қатысушылары арасында төлем құжаттарын және/немесе төлемдер туралы ақпарат алмасуды электрондық тәсілмен жүзеге асырады.

Ескерту: 12-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

13. Банкаралық клирингтің қатысушыларының және клирингтік ұйымның банкаралық клирингтің қатысушысы мен клирингтік ұйым жіберген және/немесе алған төлем құжаттарын жібергелі және/немесе алғаны туралы растауы болуға тиіс.

Төлем құжаттарының жіберілгені және/немесе алынғаны жөніндегі растауды төлем құжаттарының немесе ішкі ережелерде және/немесе тиісті шарттарда белгіленген басқа да ақпараттың алынғаны туралы хабарлама деп есептеуге болады.

Ескерту: 13-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

14. Клиринг қатысушыларының таза позициясы банкаралық клирингтің барлық қатысушыларының банкаралық клирингтің бір қатысушысына қатысты ақша міндеттемелері бойынша төлем құжаттары сомасының және банкаралық клирингтің осы қатысушысының банкаралық клирингтің басқа да қатысушыларына қатысты ақша міндеттемелері бойынша төлем құжаттары сомасының арасындағы әртүрлілікті табу жолымен анықталады.

Ескерту: 14-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

15. Клиринг қатысушыларының таза позициясын анықтаған кезде банкаралық клирингтің барлық қатысушыларының дебеттік және кредиттік таза позициялары сомасының әртүрлілігі нөлге тең болуы керек. Егер клиринг қатысушыларының таза позицияларының барлық кредиттік сомасы мен барлық дебеттік сомасы бір-біріне тең болмаса, клирингтік ұйым жоғарыда көрсетілген сомалардың сәйкес келмеу себебін анықтайды және клиринг қатысушыларының таза

позицияларын қайта есептейді.

Ескерту: 15-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

16. Клирингтік ұйым клиринг аяқталғаннан кейін клирингте өңделген төлем құжаттарын клирингтік ұйым мен банкаралық клирингке қатысушылар арасында жасалған шартқа сәйкес тәртіппен және мерзімде осы төлем құжаттарын алатын қатысушыларға беруге міндетті.

Ескерту: 16-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

17. Банкаралық клирингтің қатысушылары клирингте өңделген төлем құжаттарын клиринг нәтижелері бойынша ақша аударылғаннан кейін орындайды.

Ескерту: 17-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

18. Клирингтік ұйым банкаралық клирингті жүзеге асыруды қамтамасыз ететін негізгі бағдарламалық-техникалық құралдар істен шыққан немесе бұзылған жағдайда банкаралық клирингті уақтылы аяқтау үшін қажет болатын қосымша бағдарламалық-техникалық құралдарды және/немесе рәсімдерді қолданады.

Ескерту: 18-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

1 9 . < * >

Ескерту: 19-тармақ алынып тасталды - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

5-тарау. Клиринг нәтижелері бойынша ақша аудару

20. Клиринг нәтижелері бойынша ақша аудару банкаралық клиринг қатысушыларының қарама-қарсы талаптарын есептеу рәсімі аяқталғаннан кейін тиісті шарт талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

Ескерту: 20-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

21. Егер банкаралық клирингтің барлық қатысушыларының таза позициялары нөлге тең болса, клиринг нәтижелері бойынша ақша аударылмайды.

Ескерту: 21-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

22. Банкаралық клиринг қатысушылары арасында банкаралық клиринг нәтижелері бойынша ақша аудару есеп айырысу және клирингтік ұйымдар арасындағы шартта тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, есеп айырысу

ұйымында ашылған клирингтік ұйымның шоты арқылы есеп айырысу ұйымында жүзеге асырылады.

Ескерту: 22-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

23. Клиринг нәтижелері бойынша ақша аудару аяқталғаннан кейін клирингтік ұйымның есепшотындағы ақша қалдығы нөлге тең болуы тиіс. Егер клирингтік ұйымның есепшотындағы ақша қалдығы нөлге тең болмаса, клирингтік ұйым клирингтік ұйымның есепшотындағы ақша қалдығының болуына байланысты себептерді анықтап, келесі операциялық күн басталғанға дейін жояды.

2 4 . < * >

Ескерту: 24-тармақ алынып тасталды - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

25. Банкаралық клиринг нәтижелері бойынша ақша аудару банкаралық ақша аудару жүйесінде Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі - Ұлттық Банк) ақша аударуды жүзеге асыру тәртібін реттейтін нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес жүзеге асырылады. Бұл ретте банкаралық клиринг нәтижелері бойынша ақша аудару:

1) клирингтік ұйым жасаған төлем құжаттары негізінде жүзеге асырылуы мүмкін.

Мұндай жағдайда клирингтік ұйым банкаралық клиринг нәтижелері бойынша дебеттік таза позициялары бар банкаралық клиринг қатысушыларының шоттарынан ақша алуға және есеп айырысу ұйымындағы өзінің шотына ақша есептеуге төлем құжаттарын жасайды.

Сонымен бірге банкаралық клиринг нәтижелері бойынша ақша аударымын жүзеге асыру үшін банкаралық клиринг қатысушыларының шоттарынан ақша алу клирингтік ұйым мен банкаралық клиринг қатысушысының арасында жасалған банкаралық клиринг қатысушысының шотынан ақшаны акцептемей алуға келісімі бар шарт негізінде ғана жүзеге асырылады.

Бір мезгілде, клирингтік ұйым өзінің шотынан ақша алуға және банкаралық клиринг нәтижелері бойынша кредиттік таза позициялары бар банкаралық клиринг қатысушыларының шоттарына ақша есептеуге төлем құжаттарын жасайды;

2) есеп айырысу ұйымы жасаған төлем құжаттарының негізінде жүзеге асырылады.

Мұндай жағдайда клирингтік ұйым есеп айырысу ұйымына банкаралық клиринг қатысушыларының таза позициялары туралы ақпарат жібереді, есеп айырысу ұйымы соның негізінде банкаралық клиринг нәтижелері бойынша ақша аударуды жүзеге асыру үшін төлем құжаттарын жасайды.

Есеп айырысу ұйымы банкаралық клиринг нәтижелері бойынша дебеттік таза

позициясы бар банкаралық клиринг қатысушыларының шоттарынан ақша алуға және есеп айырысу мен клирингтік ұйымдар арасында, сондай-ақ есеп айырысу ұйымы мен банкаралық клиринг қатысушысы арасында жасалған шартқа сәйкес клирингтік не есеп айырысу ұйымының шотына ақша есептеуге төлем құжаттарын жасайды.

Бір мезгілде, есеп айырысу ұйымы клирингтік не есеп айырысу ұйымының шотынан ақша алуға және есеп айырысу мен клирингтік ұйымдар арасында, сондай-ақ есеп айырысу ұйымы мен банкаралық қатысушысы арасында жасалған шартқа сәйкес банкаралық клиринг нәтижелері бойынша кредиттік таза позициялары бар банкаралық клиринг қатысушыларының шоттарына оларды есептеуге төлем құжаттарын жасайды.

Ескерту: 25-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004.02.27. N 27, 2007.05.28. N 57 (2007 жылғы 9 тамыздан бастап қолданысқа енгізіледі) қаулыларымен.

2 6 . < * >

Ескерту: 26-тармақ алынып тасталды - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

27. Клирингтік ұйым банкаралық клирингтің қатысушыларына осы банкаралық клирингтің қатысушысының пайдасына келіп түскен төлем құжаттарын, клиринг нәтижесі бойынша банкаралық клирингтің қатысушысының таза позициясы туралы ақпаратты және клирингте кез келген себеп бойынша өңделмеген төлем құжаты туралы ақпаратты себепін көрсете отырып береді.

Клирингтік ұйым немесе есеп айырысу ұйымы (жасалған шарттың талаптарына байланысты) клиринг нәтижесі бойынша ақша аудару аяқталғаннан кейін банкаралық клирингтің қатысушысына осы банкаралық клирингтің қатысушысының таза позициясына сәйкес ақша аударудың аяқталғаны туралы хабарлама береді.

Ескерту: 27-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

28. Клирингтік ұйым операциялық күн ішінде банкаралық клирингтің қатысушыларының таза позициясын айқындау және клиринг нәтижелері бойынша ақша аудару жөнінде бірнеше уақыт кезеңдерін белгілеуі мүмкін. Банкаралық клирингтің қатысушыларының таза позициясын айқындау мен клиринг нәтижелері бойынша ақша аудару осындай белгіленген уақыт кезеңінің аяғында жүзеге асырылады.

Ескерту: 28-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

6-тарау. Тәуекелдің басқару әдістері

29. Клирингтік ұйымының және банкаралық клирингтің қатысушыларының тәуекелдерін басқару әдістері үздіксіз клиринг өткізуді қамтамасыз етуі және клиринг нәтижелері бойынша банкаралық клирингтің қатысушыларының таза позицияларына сәйкес тәртіппен және ішкі ережелер мен тиісті шарттарда белгіленген мерзімде клиринг нәтижелері бойынша ақша аударуды жүзеге асыруы тиіс.

Ескерту: 29-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

30. Қолданылатын тәуекелді басқару әдістері дебеттік таза позициялары бар бір немесе бірнеше банкаралық клирингтің қатысушыларының ақша аудару үшін ақшасы болмаған немесе жеткіліксіз болған жағдайда клиринг нәтижелері бойынша ақша аударуды уақытылы аяқтауды қамтамасыз етуі тиіс.

Ескерту: 30-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

31. Шығындарды бөлу әдісін пайдалану кезінде әрбір банкаралық клирингтің қатысушысы ұсынған заем сомасы клирингтік ұйым мен банкаралық клирингтің қатысушылары арасында жасалған шарттарға сәйкес айқындалады.

Ескерту: 31-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

32. Екіжақты кредиттік шектеулер әдісін пайдалану кезінде бір клиринг қатысушысының басқа банкаралық клирингтің қатысушысының пайдасына жіберген барлық төлем құжаттарының жиынтығы осы төлем құжаттарын алушының төлем құжаттарын жіберуші үшін белгілеген кредиттік шектеулерінің көлемінен (алынған төлем құжаттарын ескере отырып) аспауы тиіс.

Егер банкаралық клирингтің қатысушысы басқа банкаралық клирингтің қатысушысының пайдасына төлем құжатын жіберсе және жіберуші жіберген барлық төлем құжаттарының жиынтығы ол үшін алушы белгілеген кредиттік шектеуден асып кетсе, осы төлем құжаты кезекпен тіркеледі, не оны банкаралық клирингтің қатысушысы қайтарып алады, не клирингтік ұйым жояды.

Ескерту: 32-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

33. Көпжақты дебеттік шектеулер әдісін қолданған кезде банкаралық клирингтің қатысушысының таза позициясы ол үшін белгіленген дебеттік шектеуден аспауы тиіс. Егер банкаралық клирингтің қатысушысы басқа банкаралық клирингтің қатысушысының пайдасына төлем құжатын жіберсе және осы қатысушы-жіберушінің таза дебеттік позициясы дебеттік шектеуден асатын болса, бұл төлем құжаты клирингте өңделмейді. Мұндай жағдайда осы төлем

құжаты кезекке тіркеледі, не банкаралық клирингтің қатысушысы қайтарып алады, не клиринг ұйымы жояды.

Ескерту: 33-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

34. Клиринг нәтижелері бойынша уақытылы ақша аударуды қамтамасыз ету мақсатында банкаралық клирингтің қатысушылары резерв (сақтандыру) қорын құруына болады.

Резерв (сақтандыру) қоры банкаралық клирингтің қатысушылары осы қорға клирингтік ұйым мен банкаралық клирингтің қатысушылары арасында жасаған шарттардың талаптарына сәйкес өздері аударған ақшаның есебінен құрылады.

Ескерту: 34-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

35. Егер банкаралық клирингтің қатысушысының таза дебеттік позициясына сәйкес ақша аудару үшін жеткілікті ақша сомасы болмаса, онда клирингтік ұйым осы банкаралық клирингтің қатысушысына оның дебеттік шектеуін азайту, резерв (сақтандыру) қорындағы резервке алынатын ақша мөлшерін көбейту сияқты ықпал ету шараларын немесе клирингтік ұйым мен клиринг қатысушысы арасында жасалған шартта белгіленген басқа да ықпал ету шараларын клирингті жүзеге асыру тетігіне байланысты қолдануы мүмкін.

Ескерту: 35-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

36. Клирингтік ұйымның үздіксіз банкаралық клиринг өткізуді және клиринг нәтижелері бойынша ақша аударуды қамтамасыз ететін тәуекелдерді басқарудың өзге де тәсілдерін белгілеуге және қолдануға құқығы бар.

Ескерту: 36-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

37. Егер банкаралық клирингтің қатысушысының дебеттік таза позициясына сәйкес ақша аудару үшін жеткілікті ақша сомасы болмаса, онда клирингтік ұйым банкаралық клирингтің қатысушысының таза позициясына қажетті сомаға төлем құжатын қайтару не жою арқылы қайта есептеуге құқылы. Егер осындай қайта есептеу нәтижесінде қалған клиринг қатысушыларының ақша аудару бойынша өз міндеттемелерін толық көлемде және олардың жаңа таза позицияларына сәйкес орындамау ықтималдығы болмаған жағдайда таза позицияларды қайта есептеуге жол беріледі.

Ескерту: 37-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

38. Клирингтік ұйым операциялық күн ішінде клирингті жүзеге асыру кезінде пайда болған тәуекелдерді азайту мақсатында үздіксіз мониторинг жасайды.

Ескерту: 38-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

39. Клирингтік ұйым операциялық күн ішінде мониторинг нәтижесі бойынша банкаралық клирингтің қатысушыларының төлем құжаттарын қабылдауды, қайтаруды, не жоюды тоқтата тұруға құқылы.

Ескерту: 39-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

7-тарау. Қорытынды ережелер

40. Клирингтік ұйым Ұлттық Банкке өз операциялары туралы Ұлттық Банк белгілеген нысан бойынша және мерзімде ақпарат ұсынады.

Ескерту: 40-1 - 40-5-тармақтар алынып тасталды - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2007.05.28. N 57 (2007 жылғы 9 тамыздан бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

41. Осы Ережелерді бұзғаны үшін клирингтік ұйым Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауап береді.

42. Осы Ережемен реттелмеген мәселелер Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес реттеледі.

Төраға

Қазақстан Республикасында банкаралық клирингті жүзеге асыру және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға банкаралық клиринг жүргізуге лицензия беру е р е ж е с і н е

1-қосымша

Ескерту: 1 қосымшамен толықтырылды - ҚР Ұлттық банкі Басқармасының 2004 жылғы 27 ақпандағы N 27 қаулысымен.

Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға банкаралық клирингті жүргізуге берілген, қолданылуы тоқтатылған, қайтарып алынған лицензияларды есепке алу тізілімі

Ли.		Лицен.		Лицензия.		Лицен.		Лицензия.		Лицензияның		
цен.		Ұйым.		зияның		ны беру		зияда		ның		қайтарып
зия.		ның		берілген		(қайта		көзделген		қайтарып		алыну,

ның |атауы| (қайта |ресімдеу)|операция.| алынған,| қолданылуының
N | |ресімдел.| негіз. | лардың |қолданылуы| тоқтатылу
| |ген) күні| демесі | тізбесі | тоқтатыл.| негіздемесі
| | | | | | | | |

Қазақстан Республикасында
банкаралық клирингті
жүзеге асыру және
Қазақстан Республикасы
Ұлттық Банкінің банк
операцияларының жекелеген
түрлерін жүзеге асыратын
ұйымдарға банкаралық клиринг
жүргізуге лицензия беру

ережесіне 1-1-қосымша

**Ескерту: 1-1 қосымшамен толықтырылды - ҚР Ұлттық Банкі
Басқармасының 2005 жылғы 27 тамыздағы N 93 қаулысымен.**

**Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге
асыратын ұйымдарға теңгемен банкаралық клирингті
жүзеге асыруға**

ЛИЦЕНЗИЯ

н ө м і р і _ _ _ _ _

берілген күні _____ жылғы "___" _____

Осы лицензия Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі
Басқармасының _____ жылғы "___" _____ N _____
қаулысына сәйкес _____

(банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын

ұйымның атауы және орналасқан жері, мемлекеттік тіркелген күні
және нөмірі)

берілді және теңгемен банкаралық клирингті жүзеге асыру құқығын
б е р е д і .

Осы лицензияның шарттарынан туындайтын құқықтар үшінші
т ұ л ғ а л а р ғ а берілмейді.

Осы лицензия бір данада беріледі.

Төрағаның орынбасары

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК